uafhængigt af ethvert slægtskabsforhold til en arbejdstager.

3. Begrebet social fordel, jfr. artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 1612/68, omfatter alle rettigheder, det være sig med eller uden tilknytning til en arbejdskontrakt, som tilkommer enhver indenlandsk arbejdstager, i det væsentlige på grund af hans objektive status som arbejdstager, eller allerede fordi han har bopæl på det nationale område, og hvis udstrækning til også at gælde arbejdstagere med statsborgerskab i andre medlemsstater må antages at kunne fremme disses mobilitet inden for Fællesskabet.

Ydelsen af en særlig alderspension, der sikrer ældre en mindsteindtægt, udgør en social fordel som omhandlet i Rådets forordning nr. 1612/68. Artikel 7, stk. 2, i nævnte forordning skal fortolkes således, at ydelsen af en sådan social fordel ikke kan betinges af et faktisk ophold på en medlemsstats område i et vist antal år, når en sådan betingelse ikke gælder for statsborgere i denne medlemsstat.

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT CARL OTTO LENZ

fremsat den 21. marts 1985 *

Høje Domstol.

A. Den franske hovedsag, der ligger til grund for nærværende forelæggelse, drejer sig om en italiensk statsborgers krav på en »særlig alderspension« (allocation spéciale de vieillesse).

Den sagsøgende enke har siden september 1976 været bosat hos sin søn, der er beskæftiget i Frankrig som lønmodtager, og som forsørger sin moder.

Enken oppebærer selv en afledet efterladtepension fra en italiensk social sikringsinstitution. Pensionen andrager imidlertid kun 1 000 FF månedligt, og sagsøgeren indgav i 1981 ansøgning om den nævnte særlige alderspension. Ansøgningen blev den 21. april 1982 afslået med henvisning til, at hun ikke opfylder et krav om 15 års bopæl i Frankrig.

Det skal her bemærkes, at den særlige alderspension ydes personer, der ikke er franske statsborgere, i to tilfælde:

— hvis de er statsborgere i en stat, der med Frankrig har indgået en aftale om gensidighed; og

— hvis de er statsborgere i en stat, der deltager i den midlertidige europæiske overenskomst af 11. december 1953 om social sikring, og efter det fyldte 20. år har været bosat i Frankrig i 15 år.

* Oversat fra tysk.

Afslaget indbragte sagsøgeren den 10. juni 1982 for Commission de première instance du contentieux de la sécurité sociale des Hauts-de-Seine; denne har ved kendelse af 8. december 1983 — indgået til Domstolen den 20. juni 1984 — præjudicielt forelagt Domstolen det spørgsmål, om bestemmelserne i den midlertidige europæiske overenskomst af 11. december 1953 er forenelige med Rådets forordning nr. 1408/71.

B. Min stillingtagen er som følger:

Det spørgsmål, den forelæggende ret udtrykkeligt stiller, lader sig ganske kort besvare med en henvisning til Domstolens dom af 28. maj 1974 i sag 187/73 [1]. I dommen fastslog Domstolen følgende:

»I henhold til artikel 7, stk. 1, litra b, i forordning nr. 1408/71 berører den ikke forpligtelser i henhold til de midlertidige europæiske overenskomster af 11. december 1953 om social sikring, der er afsluttet mellem Europarådets medlemsstater;

iøvrigt bestemmer artikel 5 i de midlertidige europæiske overenskomster, at de ikke ændrer bestemmelserne i nationale love og forordninger, internationale konventioner eller bilaterale eller multilaterale overenskomster, som er gunstigere for den berettigede;

anvendelsen af forordning nr. 1408/71 frem for de midlertidige europæiske overenskomster er altså i det omfang, den er gunstigere for den berettigede, ikke i strid med forpligtelserne i henhold til overenskomsterne og krænker dermed ikke forordningens artikel 7, stk. 1, litra b.«

Domstolen fastslog herefter:

»Anvendelsen af forordning nr. 1408/71 har, hvad angår dens personkreds og saglige anvendelsesområde, fortrin frem for den midlertidige europæiske overenskomst vedrørende social sikring med hensyn til alderdom, invaliditet og efterladte, der blev underskrevet i Paris den 11. december 1953 jfr. forordningens artikel 7, stk. 1, litra b), i det omfang denne forordning er gunstigere for den berettigede end nævnte overenskomst.«

Selv om dette i og for sig besvarer det spørgsmål, der *udtrykkeligt* stilles, kan man ikke nøjes med at blive stående herved.

Kommissionen for De europæiske Fællesskaber har nemlig i sit indlæg for Domstolen anført, at det er overordentligt tvivlsomt, om forordning nr. 1408/71, henset til dens personkreds og saglige anvendelsesområde, overhovedet er anvendelig i nærværende tilfælde.

Kommissionen har i den forbindelse henvist til Domstolens praksis vedrørende afgrænsningen mellem »ydelser ved alderdom«, jfr. artikel 4, stk. 1, litra c, og »social forsorg«, jfr. artikel 4, stk. 4, i forordning nr. 1408/71 [2]. De førstnævnte ydelser falder ind under forordnings anvendelsesområde, de sidstnævnte derimod ikke. Har en social ydelse til formål at være et supplement til indtægten for modtagere af sociale sikringsydelser, omfattes den af artikel 4, stk. 1 i forordningen. En ydelse der derimod udelukkende udbetales personer, der står

1 — Dom af 28. maj 1974 i sag 187/73, Odette Callemeyn mod den belgiske stat, Sml. 1974, s. 553.

2 — Dom af 22. juni 1972 i sag 1/72, Rita Frilli mod den belgiske stat, Sml. 1972, s. 109; dom af 5. maj 1983 i sag 139/82, Paola Piscitello mod Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS), Sml. 1983, s. 1427.

udenfor det sociale sikringssystem, må henregnes til social forsorg, som omhandlet i artikel 4, stk. 4. Dette er tilfældet i nærværende sag, da den »særlige alderspension« kun ydes personer, der ikke omfattes af nogen social sikringsordning.

Efter artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 finder forordningen anvendelse »på arbejdstagere.... samt på deres familiemedlemmer og efterladte«. Kommissionen har fremhævet, at der herved er henvist til to klart forskellige persongrupper, og i den forbindelse støttet sig på Domstolens dom af 23. november 1976 i sag 40/76 [3], i hvilken det hedder:

»Mens personerne i den første gruppe har en selvstændig ret til de i forordningen angivne ydelser, har personerne i den anden gruppe kun en afledet ret, som de har erhvervet som medlemmer af en arbejdstagers familie eller som dennes efterladte, dvs. en ret, som er afledet fra en person i den første gruppe.«

Kommissionen drager deraf den slutning, at sagsøgerens krav, selv om det var omfattet af det saglige anvendelsesområde for forordning nr. 1408/71, ikke kunne støttes på forordningen, da der med den »særlige alderspension« er tale om selvstændig ret og ikke en ret, der er afledet af en vandrende arbejdstagers — dvs. sønnens — retsstilling.

Jeg er enig i det anførte, men vil foreslå, at Domstolen ikke går videre ind herpå, da den forelæggende ret ikke har stillet noget spørgsmål herom. Derimod bør Domstolen oplyse den nationale ret om hvilke andre bestemmelser i fællesskabsretten der er anvendelige, for det tilfælde, at retten finder, at forordning nr. 1408/71 ikke kan bringes i anvendelse.

Jeg kan i denne forbindelse henvise til Domstolens dom af 12. juli 1984 i sag 261/83 [4], der også angik forholdet mellem en (i Belgien) garanteret mindsteindkomst for ældre og forordning nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter indenfor Fællesskabet, og forordning nr. 1612/68 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet.

I den nævnte sag, der angik tilsvarende faktiske omstændigheder som i nærværende sag, lod Domstolen det spørgsmål stå åbent, om forordning nr. 1408/71 var anvendelig, men fastslog, at en tilsvarende mindsteindkomst for ældre var omfattet af begrebet »social fordel« i artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 1612/68.

Et tilsvarende svar bør Domstolen også give i nærværende sag.

C. Herefter foreslår jeg, at Domstolen besvarer det spørgsmål, der er forelagt af Commission de première instance du contentieux de la sécurité sociale des Hauts-de Seine, således:

3 — Dom af 23. november 1976 i sag 40/76, Slavica Kermaschek mod Bundesanstalt für Arbeit, Sml 1976, s. 1669.

4 — Dom af 12. juli 1984 i sag 261/83, Carmela Castelli mod Office national des pensions pour travailleurs salariés (ONPTS), Sml. 1984, s. 3199.

1) Anvendelsen af forordning nr. 1408/71 har, for så vidt angår den heraf omfattede personkreds, fortrin frem for den i Paris den 11. december 1953 underskrevne midlertidige europæiske overenskomst om social sikring med hensyn til alderdom, invaliditet og efterladte, hvortil forordningens artikel 7, stk. 1, litra b, henviser, i det omfang den er gunstigere for den berettigede end nævnte overenskomst.

2) Artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 1612/68 skal fortolkes således, at ydelsen af en social fordel som den af en medlemsstats lovgivning garanterede særlige alderspension til slægtninge i opstigende linje, som forsørges af en arbejdstager, er underkastet samme betingelser som de for en indenlandsk arbejdstagers familiemedlemmer gældende og kan ikke gøres betinget af bl.a. en aftale om gensidighed mellem den pågældende medlemsstat og den stat, hvori familiemedlemmet er statsborger.